

CK.0000071222

— LƯU ĐỨC QUANG — Ths. NGUYỄN VĂN TRÍ

XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ HIẾN PHÁP

KINH NGHIỆM THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM

*Sách chuyên khảo
(Tái bản, chỉnh lý, có bổ sung)*

TÊN
U

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

**XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ HIẾN PHÁP
KINH NGHIỆM THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM**

TẬP THỂ TÁC GIẢ

1. Ths. NGUYỄN MẠNH HÙNG:

Chương 1 (mục 1, 2)

Chương 2

Chương 3

2. Cn. LƯU ĐỨC QUANG:

Chương 1 (mục 3, 4 và 5)

3. Ths. NGUYỄN VĂN TRÍ:

Chương 1 (mục 3)

XÂY DỰNG VÀ BẢO VỆ

HIẾN PHÁP

KINH NGHIỆM THẾ GIỚI VÀ VIỆT NAM

Sách chuyên khảo

(Tái bản có chỉnh lý, bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

MỤC LỤC

CHƯƠNG 1: KINH NGHIỆM XÂY DỰNG HIẾN PHÁP CỦA MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI	11
1. MỤC ĐÍCH RA ĐỜI VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA HIẾN PHÁP	11
1.1 Với mục đích giới hạn quyền lực nhà nước, Hiến pháp phải là văn bản ghi nhận sự phân chia quyền lực nhà nước	11
1.2 Với mục đích bảo đảm quyền con người, Hiến pháp phải là văn bản ghi nhận quyền con người.....	33
2. HIẾN PHÁP VƯƠNG QUỐC ANH	41
2.1 Lịch sử hình thành và phát triển	41
2.2 Nội dung cơ bản của Hiến pháp Anh.....	47
2.2.1 Hoàng đế.....	47
2.2.2 Nghị viện	50
2.2.3 Chính phủ	56

2.2.4 Tòa án.....	58
2.2.5 Nhân quyền.....	59
2.3 Đặc trưng của Hiến pháp Anh.....	60
2.3.1 Hiến pháp Anh là Hiến pháp không thành văn.....	60
2.3.2 Hiến pháp Anh mang đậm màu sắc lịch sử truyền thống.....	64
2.3.3 Hiến pháp Anh phản ánh tiến trình dân chủ hóa đời sống xã hội.....	67
3. HIẾN PHÁP HỢP CHÚNG QUỐC HOA KỲ.....	75
3.1 Lịch sử hình thành và phát triển.....	75
3.1.1 Các Điều khoản hợp bang và nhu cầu xây dựng Chính quyền liên bang.....	75
3.1.2 Hội nghị lập hiến Philadelphia.....	77
3.1.3 Quá trình phê chuẩn Hiến pháp năm 1787.....	79
3.1.4 Quá trình phát triển Hiến pháp.....	81
3.2 Nội dung cơ bản của Hiến pháp.....	89
3.2.1 Bộ máy nhà nước.....	89
3.2.2 Địa vị hiến định của cá nhân.....	95
3.3 Đặc điểm cơ bản của Hiến pháp.....	98
3.3.1 Hiến pháp quy định chính thể Cộng hoà tổng thống.....	98
3.3.2 Hiến pháp được xây dựng trên nguyên tắc phân chia quyền lực và cơ chế kiểm soát và đối trọng quyền lực.....	99

3.3.3 Hiến pháp bảo vệ tối đa quyền con người chống lại sự xâm hại của quyền lực nhà nước	106
3.3.4 Hiến pháp được bảo vệ bởi Tòa án tối cao.....	108
3.3.5 Hiến pháp có tính ổn định và thực dụng cao	109
4. HIẾN PHÁP CỘNG HÒA PHÁP	111
4.1 Lịch sử hình thành và phát triển	111
4.2 Nội dung cơ bản của Hiến pháp.....	116
4.2.1 Các nguyên tắc hiến định	116
4.2.2 Địa vị hiến định của con người và công dân	117
4.2.3 Bộ máy nhà nước	119
4.2.4 Vấn đề sửa đổi Hiến pháp	127
4.2.5 Một số nội dung khác	129
4.3 Đặc điểm cơ bản của Hiến pháp	129
5. HIẾN PHÁP LIÊN BANG NGA	131
5.1 Sự ra đời và cấu trúc của Hiến pháp năm 1993	131
5.1.1 Sự ra đời của Hiến pháp năm 1993	131
5.1.2 Cấu trúc của Hiến pháp năm 1993	132
5.2 Nội dung cơ bản của Hiến pháp.....	134
5.2.1 Bộ máy nhà nước	134
5.2.2 Các chủ thể liên bang	142
5.2.3 Địa vị hiến định của cá nhân	144
5.2.4 Vấn đề sửa đổi và thay thế Hiến pháp.....	147
5.3 Đặc điểm cơ bản của Hiến pháp	148

CHƯƠNG 2: HIẾN PHÁP VIỆT NAM TRƯỚC YÊU CẦU	153
1. VẤN ĐỀ CƠ CHẾ THỰC HIỆN QUYỀN LỰC NHÀ NƯỚC TRONG HIẾN PHÁP VIỆT NAM TRƯỚC YÊU CẦU XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN	153
1.1 Vấn đề cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước trong Hiến pháp 1946	153
1.2 Vấn đề cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước trong Hiến pháp 1959	159
1.3 Vấn đề cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước trong Hiến pháp 1980	162
1.4 Vấn đề cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước trong Hiến pháp 1992 (đã được sửa đổi, bổ sung)	166
1.5 Vấn đề cơ chế thực hiện quyền lực nhà nước trong Hiến pháp sửa đổi 2013	172
2. VẤN ĐỀ BẢO ĐẢM QUYỀN CON NGƯỜI, QUYỀN CÔNG DÂN TRONG HIẾN PHÁP VIỆT NAM TRƯỚC YÊU CẦU XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN	174
2.1 Vấn đề bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp 1946.....	174
2.2 Vấn đề bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp 1959.....	178
2.3 Vấn đề bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp 1980.....	179

2.4 Vấn đề bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp 1992 (đã được sửa đổi, bổ sung).....	182
2.5 Vấn đề bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp sửa đổi 2013.....	187
3. PHƯƠNG HƯỚNG ĐỔI MỚI HIẾN PHÁP ĐỂ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN....	190
3.1 Xác định lại nội dung của Hiến pháp theo hướng tập trung vào quy định hai nội dung cơ bản là tổ chức hoạt động của bộ máy nhà nước và quyền con người, quyền công dân	190
3.2 Đổi mới tổ chức và hoạt động của các cơ quan nhà nước theo hướng nhận thức lại nguyên tắc tập quyền, vận dụng những hạt nhân hợp lý của học thuyết phân quyền và phát huy những bản tính cần phải có của các cơ quan nhà nước	193
3.3. Mở rộng và bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong Hiến pháp.....	202
CHƯƠNG 3: CƠ CHẾ BẢO HIỂN – KINH NGHIỆM THẾ GIỚI VÀ MÔ HÌNH CHO VIỆT NAM.....	206
1. MÔ HÌNH BẢO HIỂN CỦA MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI.....	206
1.1 Mô hình bảo hiến phi tập trung (Decetrallised Constitutional control).....	206
1.1.1 Lịch sử hình thành.....	206
1.1.2 Chủ thể giám sát.....	212

1.1.3	Thẩm quyền	214
1.1.4	Trình tự, thủ tục	217
1.1.5	Hệ quả pháp lí và hiệu lực của phán quyết.....	218
1.1.6	Các đặc điểm của mô hình bảo hiểm tập trung.....	219
1.2	Mô hình bảo hiểm tập trung (Concentrated system).....	221
1.2.1	Lịch sử hình thành	221
1.2.2	Chủ thể giám sát	227
1.2.3	Thẩm quyền	234
1.2.4	Trình tự, thủ tục	246
1.2.5	Hệ quả pháp lí và hiệu lực của phán quyết.....	249
1.2.6	Các đặc điểm cơ bản của mô hình bảo hiểm tập trung.....	254
1.3	Mô hình bảo hiểm hỗn hợp	256
1.4	Mô hình cơ quan lập hiến đồng thời là cơ quan giám sát Hiến pháp	257
2.	CƠ CHẾ GIÁM SÁT HIẾN PHÁP CỦA VIỆT NAM TRONG LỊCH SỬ LẬP HIẾN	262
2.1	Cơ chế giám sát Hiến pháp theo Hiến pháp 1946 ..	262
2.2	Cơ chế giám sát Hiến pháp theo Hiến pháp 1959 ..	266
2.3	Cơ chế giám sát Hiến pháp theo Hiến pháp 1980 ..	267
2.4	Cơ chế giám sát Hiến pháp theo Hiến pháp 1992 (sửa đổi, bổ sung năm 2001).....	268
2.5	Cơ chế giám sát Hiến pháp theo Hiến pháp sửa đổi 2013	270